

BOSNA I HERCEGOVINA
BRČKO DISTRIKT BOSNE I HERCEGOVINE
OSNOVNI SUD BRČKO DISTRIKTA BiH
Broj: 96 o P 074871 13 P
Brčko, 24.03.2016. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE !

Osnovni sud Brčko distrikta BiH, po sudiji Perić Mari, u pravnoj stvari tužioca B. O., sin F. iz B., ulica broj ..., JMB:, zastupan po punomoćniku R. A., advokatu iz B., protiv tuženog „L. G.“ vl. L. S. SP B., ulica broj ..., zastupan po zakonskom zastupniku L. S. i punomoćniku O.Č., advokatu iz B., radi naknade štete, v. sp. 18.338,21 KM, nakon održane usmene, javne i glavne rasprave dana 24.03.2016. godine, donio je

P R E S U D U

I

OBAVEZUJE SE tuženi da tužiocu isplati sledeće novčane iznose:

- na ime naknade nematerijalne štete zbog umanjenja opšte životne aktivnosti vezano za posttraumatski razmak stidnih kostiju i postkomocioni sindrom u procentu od 18%, novčani iznos od 9.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 24.03.2016. godine kao dana presuđenja, pa do konačne isplate;
- na ime naknade nematerijalne štete zbog pretrpljenih fizičkih bolova novčani iznos od 4.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 24.03.2016. godine kao dana presuđenja, pa do konačne isplate;
- na ime naknade nematerijalne štete zbog pretrpljenog straha novčani iznos od 4.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 24.03.2016. godine kao dana presuđenja, pa do konačne isplate;
- na ime naknade materijalne štete za troškove liječenja novčani iznos od 338,21 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 27.12.2103. godine kao dana podnošenja tužbe, pa do konačne isplate;

sve u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

II

Sa viškom tužbenog zahtjeva, tužilac SE ODBIJA.

III

Tuženi je dužan naknaditi tužiocu troškove parničnog postupka u iznosu od 2.217,52KM, u roku od 30 dana, po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Obrazloženje

Tužbom od 27.12.2103. godine i preciziranim tužbenim zahtjevom podneskom od 11.11.2015. godine tužilac je tražio da se tuženi obaveže da mu isplati sledeće novčane iznose: na ime naknade nematerijalne štete zbog umanjenja opšte životne aktivnosti vezano za posttraumatski razmak stidnih kostiju i postkomocioni sindrom u procentu od 18%, novčani iznos od 9.500,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 24.03.2016. godine kao dana presuđenja, pa do konačne isplate, na ime naknade nematerijalne štete zbog pretrpljenih fizičkih bolova novčani iznos od 4.500,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 24.03.2016. godine kao dana presuđenja, pa do konačne isplate, na ime naknade nematerijalne štete zbog pretrpljenog straha novčani iznos od 4.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 24.03.2016. godine kao dana presuđenja, pa do konačne isplate, na ime naknade materijalne štete za troškove liječenja novčani iznos od 338,21 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 27.12.2103. godine kao dana podnošenja tužbe, pa do konačne isplate, kao i da mu nadoknadi troškove parničnog postupka, sve u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

U tužbi i tokom postupka punomoćnik tužioca je istakao da je tužilac bio angažovan kao neprijavljeni radnik kod tuženog u periodu od oktobra 2012. godine do 05.07.2013. godine, da je 05.07.2013. godine tužilac zajedno sa ostalim radnicima tuženog bio angažovan na krovopokrivačkim radovima na objektu u vlasništvu S.E. iz B., da je iza 17,00 h prilikom preuzimanja crijepa sa korpe na zidalice, zbog pucanja sajle na dizalici pao sa visine od oko 7 m, zadobivši usljed navedenog pada povrede u vidu potresa mozga, odvajanja stidne kosti, kao i dislokacije kostiju bez frakture, da je usljed pretrpljenih povreda trpio užasne bolove jakog, srednjeg i tek nakon izvjesnog vremena nešto slabijeg intenziteta, za koje mu je vrijeme usled ogromnog straha od smrti, neprestanog „ponavljanja“ preživjelog događaja, te ostalih teških refleksija preživjelog događaja duži vremenski period narušena psihička ravnoteža, što ga neosporno legitimira na potraživanje naknade nematerijalne štete zbog pretrpljenh fizičkih bolova i straha, da mu je usljed zadobivenih povreda značajno umanjena životna aktivnost i to u procentu od 30%, što istog legitimira i na potraživanje naknade nematerijalne štete zbog umanjenja životne aktivnosti, da zbog zadobivenih povreda tužilac više nije sposoban raditi posao građevinskog radnika, da je tužiocu od strane tuženog na ime odštete uplaćeno svega 950,00 KM, što je više nego beznačajan iznos u odnosu na ukupnu štetu koju je pretrpio.

Punomoćnik tužioca je nadalje istakao da je u postupku nesporno utvrđeno da je kritične prilike tužilac bio angažovan kao građevinski radnik i to

kao radnik na crno, da nije bio prijavljen nadležnim institucijama, da radovi koje su radili nisu bili prijavljeni Inspektoratu Brčko distrikta BiH, da dizalica nije imala upotrebnu dozvolu, da niko od radnika nije prošao obuku, da B. B. koji je upravljao dizalicom nije bio obučen za rad na istoj, a i tužilac nije bio obučen za rad na dizalici, da radnicima nisu bila obezbijeđena zaštitna sredstva, da su svjedoci potvrdili da se ručica na dizalici teško otvarala, da nije bila postavljena zaštitna ograda na dizalici itd., da tuženi kao poslodavac nije ispunio gotovo ni jednu od obaveza propisanih zakonom, što govori i o krajnje neodgovornom ponašanju tuženog kao registrovanog poslovnog subjekta, da je pri izvođenju radova došlo do pucanja sajle, sila povlači tužioca i on pada, da je tuženi propustio o tome obavijestiti policiju, inspektorat, bio bi suočen sa krivičnom odgovornošću, da tuženi razvija teoriju o odgovornosti tužioca za pad, da je tvrdio da je jednom nogom stajao na korpi a to nisu potvrdili svjedoci, da je vještak zaštite na radu rekao da postoji doprinos samo ako je stajao jednom nogom na korpi, da otpada doprinos tužioca, da ne treba slušati onoga koji se poziva na svoje protivpravne radnje, da nije odgovornost tužioca 10 %, nego su to ostali faktori.

Predložio je da sud u cjelosti usvoji tužbeni zahtjev, te da tuženi naknadi troškove prema troškovniku.

Tuženi u odgovoru na tužbu u cjelosti osporava tužbeni zahtjev tužioca, kao i visinu istog, ističući da ne osporava da je tužilac dana 05.07.2013. godine bio angažovan da radi kod tuženog poslove građevinskog radnika i da je zajedno sa drugim radnicima izvodio građevinske radove na objektu vlasništvo S. E. iz B., da ne spori ni činjenicu da je tužilac pao sa građevine i da je zadobio tjelesne povrede, ali da smatra da je oštećeni isključivi krivac za nastalu povredu i da je uslove za nastanak povrede sam stvorio svojim nepažljivim i neopreznim postupanjem, iako se radi o radniku sa dužim iskustvom u obavljanju građevinskih radova, jer da je tužilac poslove obavljao na uobičajeni način do povrede ne bi došlo, tako da je istu prouzrokovao sam, čime je u smislu odredbe člana 177. stav 2. preuzetog Zakona o obligacionim odnosima odgovornost tuženog potpuno isključena.

Nadalje je istakao da smatra da tužilac u toku postupka sudu nije dao ni jedan pouzdan dokaz da je tuženi odgovoran za štetu nastalu kod tužioca zbog povrede na radu, da je nesporno utvrđeno da je tužilac sa obje noge stajao na parapetnom zidu, da smatra da je oštećeni neometano mogao obaviti zadatak da je stajao na ploči ispred parapetnog zida.

Punomoćnik tuženog je nadalje istakao da tužilac nije dao ni jedan pouzdan dokaz da je tuženi odgovoran za povrede, a tuženi je prezentirao jasne dokaze, sa obje je noge tužilac stajao na parapetnom zidu koji je zaštitna ograda, da je zadatak mogao obaviti da je stajao iza zida u situaciji kako su bile mjere – visina zida 100 cm, tj. pet redova bloka i 2 cm maltera između blokova, kada je donji dio korpe u visini parapetnog zida tj. 102 cm iznad ploče na kojoj je tužilac stajao kada je sigurnosna ručka koju je radnik trebao da dohvati i otključa korpu

na visini od 50 cm iznad parapetnog zida, tj. 150 cm iznad betonske ploče, gdje je udaljenost sigurnosne ručke od zida 25 cm a udaljenost bližeg dijela korpe 30 cm od zida i nije bilo potrebe da se penje i stoji na istom zidu, da su drugi radnici preuzimali materijal na istom mjestu iz iste dizalice stojeći pri tome na betonskoj ploči iza parapetnog zida, da je tuženi dokazao da je tužilac odgovoran, da je tuženi propustio neke okolnosti ali to je domet prekršajnog postupka – ne postojanje zaštitnih sredstava, nepostojanje obuke i ima doprinosa ali maksimalno do 20 %. Prigovarao je visini tužbenog zahtjeva navodeći da nije usklađen sa orijentacionim kriterijumom.

Predložio je da se tužbeni zahtjev tužioca odbije kao neosnovan, te da tužilac naknadi tuženom troškove postupka prema troškovniku.

Tokom postupka provedeni su dokazi uvidom i čitanjem: Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste Amb.broj 1791/2013 od 16.09.2013. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste Amb.broj 22875/13 od 25.11.2013. godine, CT nalaz Opšte bolnice B. od 05.07.2013. godine, Otpusnica Odjela za zadržavanje javnu sigurnost i usluge građanima bolnica B. od 05.07.2013, godine do 10.07.2013, godine, RTG nalaz JZU „Zdravstveni centar B.“ od 09.08.2013. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 3020/13 od 12.08.2013. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 2676/013 od 12.09.2013. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 17914/3418/2013 od 16.09.2013. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 17914/4220 od 16.09.2013. godine, Nalaza i mišljenje ljekara specijaliste broj 1291 od 17.09.2013. godine, Nalaza broj 1099 od 20.09.2013. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 22875/4406/13 od 25.11.2013. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 24873/4008/13 od 23.12.2013. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 53/14 od 13.01.2014. godine, Nalaza i mišljenje ljekara specijaliste od 21.01.2014. godine, MR pregled lumbosakralnog segmenta kičmenog stuba od 30.01.2014. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 280/480/14 od 05.02.2014. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 336/14 od 07.02.2014. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste od 10.02.2014. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 7273/1305/14 od 11.04.2014. godine, Nalaza i mišljenje ljekara specijaliste broj 1069/2014 od 25.04.2014. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 11103/2302/14 od 17.06.2014. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 1004 od 23.06.2014. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 1614/14 od 24.06.2014. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 12989/3026 od 14.07.2014. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 19977/4126 od 21.07.2014. godine, Nalaza od 24.07.2014. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 1930/2014 od 29.07.2014. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 14906/3223/14 od 15.08.2014. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 2326/14 od 05.09.2014. godine, Psihološkog nalaza i mišljenja broj 9102/14 od 19.09.2014. godine, Nalaza JZU „Zdravstveni centar B.“ služba za hirurgiju odsijek za ortopediju i traumatologiju broj 18377 od 06.10.2014. godine, RTG nalaz JZU „Zdravstveni centar B.“ od 07.10.2014. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 18738/4133/14 od 10.10.2014. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj

1633/14 od 20.10.2014. godine, Uputnice specijalisti JZU „Zdravstveni centar B.“ od 19.11.2014. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste od 19.11.2014. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 22919/5079/14 od 10.12.2014. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 3579/14 od 12.12.2014. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 150/115 od 16.01.2015. godine, MR 1,5 T dijagnostički centar „ALFA“ B. broj 4-1 od 22.01.2015. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 553/15 od 11.02.2015. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 582/15 od 13.02.2015. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 3359/5185/15 od 20.02.2015. godine, Nalaza i mišljenja ljekara specijaliste broj 6895/2155 od 03.04.2015. godine, priznanice broj 031675 od 10.07.2013. godine, priznanice broj 056053 od 17.09.2013. godine, priznanice broj 037368 od 12.09.2013. godine, priznanice broj 0141079 od 25.11.2013. godine, priznanice broj 0140992 od 22.11.2013. godine, priznanice broj 390652 od 12.08.2013. godine, priznanice broj 0188637 od 20.12.2013. godine, priznanice broj 0079216 od 04.12.2013. godine, priznanice broj 0088516 od 19.11.2013. godine, priznanice broj 0092674 od 07.02.2014. godine, priznanice broj 0181729 od 05.02.2014. godine, priznanice broj 0076785 od 21.01.2014. godine, priznanice broj 0101084 od 10.02.2014. godine, pisanog fiskalnog računa broj 24 od 60,00 KM, priznanice broj 020431 od 11.12.2014. godine, priznanice broj 0174232 od 07.11.2014. godine, priznanice 0165129 od 10.11.2014. godine, priznanice broj 0173870 od 19.11.2014. godine, priznanice broj 0174233 od 07.11.2014. godine, priznanice broj 0136432 od 14.07.2014. godine, priznanice broj 011199 od 14.07.2014. godine, račun „Lekoprom“ broj 000009, račun apoteka „CENTAR“ broj 271364 od 14.07.2014. godine, račun „Lekoprom“ broj 000049, priznanice broj 0215807 od 22.04.2014. godine, priznanice broj 0235165 od 13.05.2014. godine, priznanice broj 0215162 od 29.04.2014. godine, priznanice broj 0231384 od 09.04.2014. godine, priznanice broj 0231813 od 10.04.2014. godine, priznanice broj 0232726 od 12.04.2014. godine, priznanice broj 0178337 od 06.05.2014. godine, priznanice broj 009374 od 13.06.2014. godine, priznanice broj 0155495 od 17.06.2014. godine, priznanice broj 0228559 od 23.06.2014. godine, priznanice broj 012568 od 21.07.2014. godine, priznanice broj 0142426 od 15.08.2014. godine, priznanice broj 0117345 od 15.09.2014. godine, priznanice broj 0149666 od 19.09.2014. godine, priznanice broj 0202482 od 06.10.2014. godine, priznanice broj 034310 od 06.10.2014. godine, priznanice broj 034221 od 07.10.2014. godine, priznanice broj 034871 od 10.10.2014. godine, priznanice broj 0201978 od 10.10.2014. godine, priznanice broj 0206854 od 20.10.2014. godine, račun apoteka „ONION“ broj 31730 od 21.07.2014. godine, račun apoteka „CENTAR“ broj 258025 od 25.02.2014. godine, priznanice broj 386668 od 15.12.2014. godine, priznanice broj 0067096 od 25.10.2013. godine, priznanice broj 382934 od 10.07.2012. godine, račun apoteka „BEO-MEDIC“ broj 26 od 18.07.2013. godine, račun apoteka „ZDRAVLJE“ broj 000069, račun apoteka „ONION“ broj 2875 od 16.01.2014. godine, Zapisnika o funkcionalnoj probi dizalice broj 32/13 od 28.06.2013. godine, fotografije od 07.05.2013. godine, fotografija od 07.08.2013. godine – 3 x, Zapisnika o stručnom nalazu „V&Z Zaštita“ d.o.o. B. L. broj 520-3-353/13 od 25.07.2013. godine, Uvjerenja o verifikaciji mjerila Ministarstva industrije, energetike i rudarstva, Uvjerenja za verifikaciju B. L. broj 05/3.11/393-19-157/13 od

31.10.2013. godine, uviđajem na licu mjesta, vještačenjem po vještaku zaštite na radu Đ. Ž. i čitanjem nalaza vještaka od 06.10.2015. godine i dopune nalaza od 12.01.2016. godine, vještačenjem po vještaku ortopedu M. dr. N. i čitanjem nalaza vještaka od 15.10.2015. godine, vještačenjem po vještaku medicine rada C.dr. S. i čitanjem nalaza vještaka od 01.10.2015. godine, vještačenjem po vještaku neuropsihijatru Č. dr. S. i čitanjem nalaza vještaka od 07.10.2015. godine, saslušanjem svjedoka B. B., B. S., S. E., K. A., B.A., P. E., T.M., te saslušanjem tužioca B. O. i zakonskog zastupnika tuženog L.S. u svojstvu parničnih stranaka.

Na osnovu ovakvog utvrđenog činjeničnog stanja, provedenih dokaza te ocjene istih, kako pojedinačno tako i u njihovoj međusobnoj povezanosti, u smislu člana 8. Zakona o parničnom postupku BD BiH (Sl. glasnik Brčko distrikta BiH 8/09) ovaj sud je odlučio kao u izreci presude, a iz sledećih razloga:

Među strankama je nesporno da je tužilac kao radnik tuženog dana 05.07.2013. godine na gradilištu tuženog kao izvođača na izgradnji kuće S. E. pao prilikom pucanja sajle na dizalici, pri čemu je zadobio tjelesne povrede. Tužilac je bio radnik tuženog „L. G.“ SP B. od oktobra 2012. godine do 05.07.2013. godine.

Vještačenjem po vještaku medicinske struke ortopedu M. dr. N., čiji nalaz je sud u cijelosti prihvatio kao stručan i objektivan utvrđeno je da je tužilac dana 05.07.2013. godine na radnom mjestu prilikom preuzimanja građevinskog materijala iz korpe dizalice pao zbog pucanja sajle i zadobio povrede: potres mozga, nagnječno razderne rane čeono desno i sljepoočno lijevo, pucanje i razmicanje u području spoja stidnih kostiju (teška tjelesna povreda), izvrnuće lijevog skočnog zgloba, da je liječen u bolnici u B. od 05.07. – 10.07.2013. godine, a nakon toga je uslijedilo kućno liječenje uz mirovanje i analgetike oko četiri mjeseca, nakon čega je u više navrata obavljena i fizikalna terapija i pod stalnom kontrolom je određenih ljekara specijalista.

Prednje je utvrđeno i čitanjem brojne medicinske dokumentacije поближе naprijed navedene.

Među strankama je sporno da li je tuženi odgovoran za nastale povrede ili su iste nastale nepažnjom tužioca kao radnika kako to tuženi ističe u odgovoru na tužbu.

Tužilac B.O. je u svojoj izjavi parnične stranke istakao da je hemijski tehničar, ali da nije radio nikada u struci, radio je 30 godina građevinske poslove, da je tokom 2013. godine radio u "L. G.", a sa malim prekidom od 7 dana radio je u "Ba.", te se ponovo nakon 7 dana vratio u "L. G.", koja se bavila građevinskim poslovima, da je radio zidarske poslove, te druge poslove po potrebi, da su 05. jula 2013. godine radili na objektu tzv. "K." kod S. E., da su bili prisutni T. M., B. B., B. S., P. E. i on, čekali su crijep, da je oko 17,10 h stigao crijep, te je B. B. po naredbi T. M. koji im je bio grupovođa – glavni majstor natovarao crijep u kolica i odveo prema dizalici, a T. M. je njemu naredio da ode da preuzme taj crijep – da ga prihvati na korpi, da je otišao da prihvati crijep, popeo se na kulu ljestvama,

da se popeo na ljestve i stao na parapet koji je bio ozidan više od pet redova – zida od bloka 25 x 20 cm, da je taj parapet bio visok od 6 – 7 redova, da kada se popeo na parapet mogao se uspraviti, kada je primao dizalicu bio je u nagetom položaju prema naprijed, da kada je dizalicu htio privući na parapet došlo je do pucanja sajle, da je parapet bio visok oko 120 cm, da je stajao na tom parapetu, da je to provizorni otvor na kojem je čekao dizalicu, da nikakvo obezbeđenje nije imao na tom otvoru, da nije imao nikakvu HTZ opremu ni on, niti iko od prisutnih radnika, da je sa parapeta vidio kako se diže dizalica i ide korpa, da je u dizalici bio crijep, ne zna koliko je bilo crijepa, ali je dizalica bila puna, da je dizalica bila provizorna, varena, visine oko 9 m, da je dole bila podignuta na blokove, preko blokova su bile gredice, da je bila opterećena nekada blokom, a nekada vrećama cementa, da nije siguran ali misli da je te prilike bila opterećena blokom, da je u tom trenutku tom dizalicom upravljao B. B., koji je podigao crijep do te visine, da B.B. nije obučavan za rad na toj dizalici, niti je postojalo uputstvo za rad na dizalici, da se radi o običnoj varenoj dizalici, da je to dizalica koja se inače koristi na gradilištu, da je dizalica bila opterećena na zemlji, a za zid je bila pričvršćena štafnom drvenom zavezanom za zid, da je čekao da dođe korpa sa dizalicom u pogetom položaju prema naprijed, da kada je korpa došla prišao je da otvori korpu desnom rukom, postoji ručica kojom se otvara korpa, da je tada sajla pukla, korpa ga je povukla sa parapeta i crijep je udario od ledinu i rasuo se, da je poslije toga on pao i izgubio svijest od straha. Nadalje je istakao da je prije 17,00 h bilo oko kule popravke, letvanje je završeno i čekali su crijep, da je ta dizalica radila i prije toga, bila je u pripravnosti, ali se ne sjeća da li je taj dan ta dizalica podizala neki teret, da je u firmi "L. G." radio, ali nije bio prijavljen, da je on tuženog kao majstor nudio da plaća pola osiguranja, ali tuženi nije to prihvatio, da su prilikom isplaćivanja plata dobijali ceduljice na kojima je pisalo koji iznos naplaćuju za koliko radnih sati, da je u tom periodu kao i dan danas imao osiguranje preko biroa, da nije vidio da je neko tog dana fotografisao objekat, da gradilište nije imalo nikakvu ogradu, niti traku da bi bilo obilježeno kao gradilište, da kada je izgubio svijest nije znao ništa za sebe oko 2 sata, vodili su ga na snimanje glave, karlice i dr., toga se ne sjeća, samo se sjeća kada je otvorio oči da je bio u kolicima u bolničkom hodniku, da je vidio B.S., da ga je sve boljelo, bolila ga je glava, da je dobio strah od pada, bojao se da li će ostati živ, bojao se za svoju porodicu, nije mogao ustati, da su ga nakon toga odveli na hirurgiju, gdje su došli L. S. i B. S., glava mu je bila zavijena i sašivena, da nije mogao ustati prema naprijed da sjede radi oštećenja kičme, dobio je infuziju, šiveno mu je čelo, bojao se da će ostati invalid, karlični dio i lijevi kuk mu je oštećen, da mu je u tom trenutku najviše bilo važno samo da ostane živ, da je poslije dva i po sata došla njegova supruga, da je L.S. dovezao autom, da joj je usput govorio da su vremena teška, da ne zove Policiju, da je nakon izlaska iz bolnice nastavio liječenje, da i danas ide ortopedu, psihijatru, ORL, da je dva puta išao u D. blizu T. kod privatnika, da mu jedno vrijeme bude bolje, pa se vrati na isto, da od zadobijenih povreda više ne radi, samo pomete dvorište i pokosi travu, mora mirovati i nerad ga ubija, da koristi terapiju – lijekove za depresiju, da ima konstantne bolove u kukovima i karlici, da ima tegoba prilikom kupanja i odlaska u toalet, da ni gazda objekta, niti L.S., kao ni doktori nisu zvali policiju, da mu je L.S. dolazio u bolnicu, a samo jednom mu je došao kući i rekao mu je da samo leži, da nije

dolazila nikakva inspekcija, da nema nikakve prijave o nesreći na poslu, da je sa B. B. – radnim kolegom pričao o tom događaju, kako se to desilo, da 30 godina radi kao zidar, da nikada nije imao nikakvih povreda, da zbog zdravstvenog stanja više ne može raditi kao građevinski radnik, da je najduže vremena proveo u firmi DOO "V.i." vl. S. H., gdje je radio 8 godina, 5 mjeseci i 30 dana, da je iz te firme prešao u "L. G.", odakle je na 7 dana prešao u "B.", pa se ponovo vratio u "L.G.", da je kod S. H. prilikom izvođenja radova imao šljem, odijelo i HTZ cipele, da nisu imali predavanja u vezi sa zaštitom na radu, niti je polagao ispit vezano za to, da mu nije bilo poznato da ukoliko ne posjeduje HTZ opremu može da odbije da radi, da mu je naređeno da prihvati korpu, da on sa ploče nije mogao prihvatiti korpu, nije imao drugi način osim da se popne na parapet, da je moguće da je urađeno fotografisanje objekta nakon što je on odvezen u bolnicu, da je otvor na kuli ostavljen samo za primanje materijala, da se i dalje liječi kod neuropsihijatra, te po potrebi kod ORL, da mu je T. M. rekao da ode da prihvati korpu, ali mu nije naredio da se penje na parapet, da se na parapet morao popeti jer nije imao drugog načina da prihvati korpu, da je dizalica 50 – 60 cm od zida + zid, da nije mogao dohvatiti korpu sa ploče.

Sud je u cjelosti prihvatio izjavu tužioca kao istinitu jer nalazi da je data iskreno i nije u suprotnosti sa ostalim provedenim dokazima.

Zakonski zastupnik tuženog L.S. je u svojoj izjavi istakao da je vlasnik SP "L.G.", da se radilo na objektu vlasništvo S. E. na K., da se radilo na dogradnji jednog dijela već postojećeg objekta dimenzija 4 x 3 m, gdje je prizemni dio tog objekta već bio urađen, da su prije početka izvođenja radova, obzirom da su imali tu potrebu, izvršili montažu njihove fasadne dizalice na tom objektu, da su montaži prisustvovali ljudi koji su radili na tom objektu, da tužilac nije bio prisutan, on je došao kasnije kada se krenulo sa zidanjem, da su izvršili probu – probni teret kako bi se utvrdila ispravnost dizalice, da je dizalica njegov ručni rad, inače je inženjer građevinarstva, da je dizalicu koristio i na drugim terenima, da tehnički prijem dizalice prije spornog događaja nije urađen iz razloga što je dizalica napravljena mjesec dana prije, ali je poslije urađen tehnički pregled dizalice, da nije bio prisutan kada se događaj desio, da je tom dizalicom rukovao B. B. ne samo taj dan, nego i četiri prethodna dana, da je dizalica montirana 28.06.2013. godine, a početak radova je 01.07.2013. godine i ista je korištena cijelo vrijeme do spornog događaja, da obzirom da je tužilac po struci kada je tražio posao rekao da je zidar i da poznaje armiračke radove pretežno je bio angažovan na tim poslovima, a kada nije bilo tog posla radio je i sve ostale poslove, da je bio zadovoljan njegovim radom, da isti nije bio prijavljen iz razloga što je X puta napuštao firmu iz svojih sopstvenih razloga bez prethodne najave, da je tužilac kod njega počeo raditi u 6-om ili 10-om mjesecu 2012. godine i više je puta prekidao radni odnos, da kada je u pitanju zaštitna oprema ljudi nisu imali šljemove, a HTZ cipele su imali svi, da što se tiče B.O. nije imao nikakve obuke jer je B.O. čas bio tu, čas nije, da na toj tzv. kuli ni jedan otvor nije bio ni predviđen, niti je ostavljen, da prilikom izvođenja radova dao je naređenje grupovodi da ozida parapetni zid kako čovjek ne bi mogao ispasti napolje i ostavljen je otvor 120 cm po širini i po visini 160 cm, da je parapetni zid bio visine

1 m – 5 redova bloka ozidano, što nalaže Pravilnik o zaštiti na radu, da je nakon te nesreće obustava radova trajala dva dana, da kad su se vratili imali su obavezu da zazidaju taj otvor, da su se jasno vidjele friške fugne, a da je taj dan skinut jedan ili dva ili tri reda onda bi se poznavale i te dodatne fugne sa tim friškim malterom, da dizalica u svojoj osnovi ima svoje gabarite i svoje stope, svoja postolja, transportuje se kačanjem za vozilo kao jedno priključno sredstvo – prikolica, da prilikom montaže dizalice stopa dizalice ide 50 cm od stuba dizalice, postoji sigurnosna šipka, odnosno sigurnosni alat kojim se zaključava i otključava korpa dizalice, ona je kraća od stope samo 10 cm, što znači prilikom dizanja tereta na određenu visinu samo je 10 cm ručka od korpe udaljena od zida, da u momentu kada se sporni događaj desio tužilac je bio raspoređen da prihvata taj teret, a pored toga dizalica je i taj dan radila – dizala i paroške rogova, dizala i letve, sav taj materijal je podignut s tom dizalicom na određenu visinu i unesen na otvor, da kad je došao momenat dizanja crijepa ljudi su se rasporedili, B.O. je da li po naređenju, da li samostalno trebao da radi na armiranoj betonskoj ploči koja je ograđena sa sve četiri stane, na koju je mogao doći postojećim stepenicama, da saznanja o događaju ima od ljudi koji su bili očevici, da T.M. i B. S. koji su bili na krovu taj događaj nisu vidjeli, da su očevici bili B. B. i P.E. koji se nalazio udaljen od dizalice oko 10-ak m, da postoji mogućnost da je tuženi stao nogom na dizalicu i dodatno je opteretio ili da je prije vremena otvorio pa rekao da podignu još, da je prije spornog događaja otišao prije na pola sata, da kada je obaviješten šta se desilo došao je odmah na lice mjesta, a potom u bolnicu, gdje mu je doktor koji ga je primio rekao da B.O. nije u kritičnom stanju, da se radi o udaru i da je taj isti ljekar htio da ga pusti kući, a on ga je zamolio da ga ostavi u bolnici par dana, gdje je B.O. i ostao 5 dana, da je dva mjeseca B.O. davao određenu svotu novca, a poslije dva mjeseca ga je zvao da radi, radilo se o armiračkim radovima i B.O. se odazvao samo jedan dan na posao, radio je do podne ili poslije podne i rekao da više ne može, te otišao, da je dva puta B.O. dao po 500,00 KM, jer je bio trenutno nesposoban za rad, a da je sposoban možda bi to i zaradio, to je bila pomoć radniku, da nije tačno da je njegovoj supruzi izjavio da se ne zove policija, da ne zna zašto on nije obavijestio Policiju o događaju, radovi na tom objektu su trajali ukupno 6 dana, Zakon ne predviđa da se prijavljuju radovi koji traju do 7 dana, a sve preko 7 dana treba prijaviti inspeksijskim službama, da je računao da će se B.O. oporaviti za što kraće vrijeme, da je dizalica napravljena prije početka tih radova na 1 –1,5 mjesec, da je prethodno radila na dva gradilišta, da je pravio on lično, vario (nema atest za varioca), da je uže bilo od čelične elastične sajle koja se koristi za te stvari, a koju je nabavio iz jedne firme koja se bavi prodajom tih užadi za sve vrste kranova, dizalica, da je dizalicu provjerio na taj način što je opteretio određenom vrstom tereta prema prethodnom proračunu, da je dinamičko opterećenje korišteno na 180 kg, a linearno opterećenje na 200 kg, da je ukupna visina dizalice bila 9 m, da se za zemlju fiksira tako što se oslanja na dvije stope na prednjem dijelu, a na zadnjem dijelu obzirom da imaju točkovi poturaju se čvrsti predmeti da ne bi došlo do izvrtanja, da dizalica teret može podići na maksimalnu visinu od 7,5 m, da se za gradnju sprata kuće materijal preuzimao sa istog mjesta odakle je B.O. preuzimao crijep, ali niko od radnika nikada nije stao na parapetni zid, da je svaki od radnika imao pravo da odbije naredbu ako je smatrao da prilikom izvođenja

radova može biti povrijeđen, da lice koje je stručno za vođenje nadzora bilo kakve firme nije bilo određeno jer investitor nije tražio nadležni organ, obzirom da je on dipl. ing. građevinarstva, te je on i nadzirao izvođenje radova, da je on bio imenovan i kao šef gradilišta, da je poslije spornog događaja dobio atest i upotrebnu dozvolu za dizalicu, da je sve urađeno na način kako nalaže struka, da smatra da nije bilo propusta ni u jednom momentu s njegove strane, bilo je nekih sitnica, ali konkretno ne smatra da je on doprinio za pad čovjeka, to je samo krivica tužioca, da je pukla sajla na korpi, da smatra da je tužilac sa ploče koja je bila urađena preko ozidanog zida mogao preuzeti korpu, trebalo je savladati 35 cm ukupno, jer se sav materijal koji je do tada dopreman preuzimao na taj način – čovjek je stajao na ploči i preko zida preuzimao korpu, da se korpa može zaustaviti na bilo kojoj željenoj visini prilikom preuzimanja tereta, dokle stub glavni dozvoljava, da tužilac a ni drugi radnici nisu obučeni za rad na dizalici, da nije bio primoran ili imao potrebe da se penje na taj zid.

Sud je prihvatio izjavu zakonskog zastupnika tuženog, izuzev u dijelu u kome navodi da je tužilac pao svojom krivicom, da je stajao na korpi i dodatno je opteretio ili ranije otvorio korpu i tražio da se još podigne jer te činjenice ne proizilaze iz ostalih provedenih dokaza. Osim toga i neprijavljivanje povrede na radu nadležnoj Inspekciji i Policiji, kao i neprijavljivanje radnika koji je zaposlen kod tuženog nema opravdanja jer je to zakonska obaveza poslodavca.

Svjedok B.B. je u svojoj izjavi istakao da je radnik u "L.G.", da je radio na građevinskim poslovima – mješalica, dizalica, da je radio oko dvije godine u firmi "L.G." ali ne radi više, da je bio prijavljen samo zadnja 4 mjeseca rada, da poznaje B.O., radili su skupa, tokom 2013. godine u firmi "L.G.", B.O. je radio majstorske poslove, radio je na armaturi, bio je odgovoran radnik, da se sjeća događaja 05.07.2013. godine kada su izvođeni radovi na kući S.E., da poslije toga mjesec dana nije mogao spavati, pad B.O. je vidio samo on, a ostali radnici nisu mogli vidjeti, da kada su tog dana došli na gradilište, došao je kamion i istovarao crijep, nakon čega je T.M. rekao da se diže crijep u korpu dizalice gore, da su poslije on i T.M. natovarili tu korpu crijepa, on je T.M. govorio da ne tovari više, a T.M. mu je rekao: "Šta ti znaš, može još", da je nakon toga T.M. rasporedio radnike, njega je rasporedio da bude na dizalici i upravlja dizalicom, da kada je podigao korpu B.O. je bio na parapetu, uhvatio se rukama za korpu i krenuo je da je otvori, korpa ga je zaniжела, pukla je sajla i korpa ga je povukla dole, da je od velikog tereta prvo korpa pala, pa onda B.O., da je B.O. sa obje noge stajao na parapetu u trenutku prije pucanja sajle, siguran je jer je to vidio, da B.O. nije stajao jednom nogom na korpi, da prilikom rukovanja dizalicom bio je na zemlji i sasvim jasno je mogao vidjeti da tužilac s obje noge stoji na parapetu, da taj dan B.O. niko nije upozoravao da nešto nepravilno radi, da je S.E. vidio kada je čovjek pao i povikao je glasno: "Upade vam čovjek, upade vam čovjek", da je B.O. nakon pada bio u nesvijesti, nakon čega su ga sa kombijem odvezli u bolnicu, da nije pozivana ni policija, niti insepktorat, da parapet na kojem je stajao B.O. je sazidan od blokova, ne može se izjasniti koliko redova je bilo u tom trenutku ozidano da li 5 ili 6, parapet je ostavljen za primanje zadnjeg materijala – crijepa, a ranije su materijal primali sa ploče, nakon čega se napravio taj parapet, da je B.O. pao na

kraju radnog dana, oko 5,00 h, a dva dana poslije B.O. pada on nije išao na posao, da su on, P.E. i B.S. išli sa B.O. u bolnicu, da je na parapetu bilo sigurno sazidano oko 5 redova, da je B.O. pao sa 7,5 metara, da je T.M. izvršio mjerenje, da je krovna konstrukcija podizana ručno, uza zid, da su drugi ljudi stajali na ploči i dizali građu, da je L.S. naredio da se napravi taj otvor i sazida parapet, da je prilikom utovara materijala stajao pored dizalice, koja je bila okrenuta prema ogradi, bio je udaljen od zida oko 2 m, da je 4 godine radio na toj dizalici, kao i drugi radnici, da nije gledao da li je dizalica ispravna, niti je upozoravao na neispravnost dizalice, samo kada je kočila dizalica zvao je L.S. i on je dolazio i sipali su ulje, ali nisu gledali ništa vezano za sajlu, da njegova dužnost nije bila da gleda ispravnost dizalice, da prije nego što je ozidan zid dizali su letve, grede, do ploče, a kada je bilo sazidano dizali su crijep, da je na prvom dizanju B.O. pao, da nije radio 4 godine na dizalici s koje je pao tužilac, na toj dizalici je radio oko 2, 2,5 godine, da prije početka rada na dizalici nije imao nikakvu obuku, niti teoretsku niti praktičnu, da je samo vlasnik "L. G." L. S. pokazao kako se rukuje sa dizalicom, da je tom prilikom naučio mehanizam rada – dizanje i spuštanje, da nije imao obuku iz zaštite na radu, da taj dan kad se desila nezgoda njihov rad je trebao da nadgleda gazda, ali nije bio tu, da ih je T. M. raspoređivao, nije im davao instrukcije kako će podizati materijal, da je B.O. direktno otišao gore, niko ga nije vidio, osim S.E., gazde kuće, da je čuo kada je sajla cvaknula i došla je ispred njega da ga udari, da je motor i dalje radio i uvukao je unutra, da je korpa dizalice bila podignuta u visini parapetnog zida, da je tužilac morao malo da se sagne da bi dohvatio korpu, da dizalicu nije mogao podići više jer nije moglo dalje, bio je kraj dizalice, da se tužilac morao sageti, nageti i pružiti ruke ispred sebe, a ne sjeća se koliko je korpa bila udaljena od parapetnog zida.

Sud je prihvatio izjavu ovog svjedoka kao istinitu, jer nije suprotna ostalim provedenim dokazima, osim u dijelu u kome tvrdi da je tužilac pao sa 7,5 m visine, jer on lično nije vršio mjerenje.

Svjedok B.S. je u svojoj izjavi istakao da je bio zaposlen u firmi "L. G." na poslovima majstora od 2010. do 2015. godine, da nije bio prijavljen, da više ne radi u toj firmi, da poznaje B. O., radili su skupa, da misli da je B.O. radio 2013. godine, da ni on nije bio prijavljen, a i on je radio majstorske poslove, da je bio odgovoran radnik, da se sjeća događaja kada su radili na kući S. E., da je taj dan prije samog pada dizalica bila u funkciji, dizali su nešto materijala gore čim se moglo podići prije nazide parapeta, ali ne može se sjetiti da li je blok dizan taj dan ili dan prije, da ako je parapet bio sazidan taj dan nije radila dizalica, a ako nije bio parapet taj dan je radila dizalica, da je taj dan radio na poslovima redanja crijepa – letva, pokrivanje i čekao je crijep, a sa njim je radio T. M., da je taj posao trajao do 4,00 h poslije podne, pa su odmarali jedno vrijeme dok su čekali crijep, da je crijep došao oko pola pet, da B.O. nije radio na dizalici, da on obavlja majstorske poslove, da je bio na dizalici taj dan B. B., da je bio i prije na dizalici, da koliko se sjeća jedna kaciga – jedan šljem je bio u kombiju, a na gradilištu oni nisu koristili kacigu, nije je imao ni B.O., da su T. M. i on bili na krovu, tako da nisu vidjeli sam događaj, da je do B.O. bio P. E. koji je mogao vidjeti kako je B.O. padao, da je u trenutku pada P.E. bio udaljen od B.O. oko 1 m – 1,20 m, da je P.

E. zavikao: "Pade čovjek", da su svi sišli i on je zadnji sišao, vidio je da su se svi skupili oko B.O. koji je bio krvav, odmah su ga odvezli u bolnicu, da nije pozvana policija niti inspektorat. Nadalje je istakao da je sada zaposlen u drugoj firmi, radi poslove građevinarstva, trenutno nije osiguran, da je parapet lično sazidao on, da je brigadir T. M. po naređenju L. S. njemu naredio da se isti sazida, a sazidan je kako bi se smanjio obim prostora i da se može otvarati korpa, a bio je sazidan u momentu događaja, da se ne sjeća koliko redova je bilo ozidano, ali ako je parapet u pitanju mora se sazidati pet redova, a ako je sazidano samo radi korpe, da to što je bilo sazidano je sazidano samo radi korpe kako bi se mogla uvlačiti korpa radi preuzimanja materijala, da je korpa napravljena tako da se otvarala malo teže pod teretom, mora se 2 – 3 puta udariti, zbog čega se moralo stati na parapet da bi se ista otvorila, da nije vidio tužioca B.O. da je stajao na tom parapetu, da je 2015. godine i on stradao dok je radio u firmi L. S..

Sud je prihvatio izjavu ovog svjedoka kao istinitu jer nije bilo razloga da se sumnja u izjavu, a ista nije suprotna ostalim dokazima.

Svjedok S. E. je u svojoj izjavi istakao da poznaje tužioca, da je firma "L. G." obavljala zidanje i krovopokrivačke radove na njegovoj kući, da je taj dan on bio u gradu jer mu nije radio internet, da u momentu kada se vratio iz grada, kada je došao na dvorište čuo je jak pad, okrenuo se i vidio kako pada B.O., da je pritrčao odmah do njega, on je ležao, pregledao je da li su mu polomljene ruke i noge, kada je ustanovio da nema lomova podigao ga je i odnio 5 – 6 m, nakon čega su sišle njegove kolege, donijeli vodu, podigli ga i odnijeli u bolnicu, da je od njegovog pada do unošenja u kombi to trajalo oko 5 minuta, da je nazvao vlasnika firme i obavijestio ga, nakon čega je L.S. odmah došao. Nakon što je svjedoku predložena fotografija, svjedok je izjavio da to nije snimak fotografije od tog dana jer nije opšiven krov daskom, da se radi o snimku prije tog dana. Nadalje je istakao da nakon tog događaja 3 – 4 dana firma nije izvodila radove, da je od početka izvođenja radova bio tu i pratio izvođenje radova, da nije ništa mijenjano, bilo je pet redova bloka, da se i danas dan može vidjeti, jer su igrom slučaja šare blokova okrenute na drugu stranu, da nije mogao vidjeti gdje je B.O. stajao prije pada jer je bio na zapadnoj strani, da je vidio samo B.O. pad.

Sud je prihvatio kao istinitu izjavu ovog svjedoka.

Svjedok K. A. je u svojoj izjavi istakao da tužioca poznaje 27, 28 godina, da nikada prije spornog događaja B.O. nije imao neku nesreću, da ga poznaje dobro, prve su komšije, da je B.O. bio vrijedan čovjek, dobar majstor, obavljao je sve majstorske poslove što se tiče građevine, da je viđao B.O. svako jutro da ustaje u 4,00 h ujutro (jer i on ustaje rano, pošto je vjerski službenik), ide na posao i vraća se kasno naveče, da je stizao obavljati i sve poslove kod kuće, imao je kravu, da nakon ovog događaja više nikada nije vidio B.O. da ustane rano, nikada poslije toga nije vidio B.O. da izađe prije 10,00 h iz kuće, da ne može više ništa raditi, da je B.O. prije 2 – 3 godine imao kravu, sada više nema, da ne zna kada je prodao, da B.O. živi sa suprugom i djetetom.

Svjedok B. A. je u svojoj izjavi istakao da B.O. poznaje 13, 14 godina, da je radio kod S.H. skoro 9, 10 godina, da nikada nije imao nikakvih problema, nikada nije bio bolestan, nije išao doktorima, bio je vrijedan čovjek, da nije bilo perioda kad B.O. nije radio, radio je stalno, radio je zidarske i tesarske poslove, da je nakon pada B.O. nesposoban, ne radi tri godine, najbolje govore njegovi papiri od doktora, da puno puta prođe pored B.O.merove kuće, tu mu živi šura i vidi B.O., da je B.O. upoznao kada je došao iz M. u B., posjećivali su se, išli su jedni drugima sedmično jedan puta ili dva puta, da je poslije ovog događaja bio kod B.O. u posjeti, da O. ne ide nigdje na posao, nigdje više ne radi.

Sud je prihvatio kao istinite izjave ovih svjedoka, koje su po ocjeni suda date iskreno i uvjerljivo.

Svjedok P. E. je u svojoj izjavi istakao da je zaposlen u firmi "L.G.", obavlja tesarske poslove, da je bio prisutan izvođenju radova kada je povrijeđen tužilac, da je tom prilikom bio na merdevinama na spratu gdje je trebao primati crijep i dodavati T.M. i B. S., koji su trebali primati crijep od njega i pokrivati, da koliko mu je poznato bio je ozidan parapet od pet redova – 1 m, a u momentu pada B.O. je stajao na parapetu, da njegovom procjenom i iskustvom rada mogla se preuzimati korpa a da se ne stoji na parapetu, radio je na korpi i nije bilo problema s korpom, da nakon događaja sigurno niko nije skidao redove blokova sa parapeta, da je prije spornog događaja korištena korpa, dizan je drugi materijal – beton, građa, da se ne može sjetiti ko je naredio da se ozida parapet, poznato mu je da je bila priča da se parapet sagradi radi zaštitne ograde, da je tužilac stajao sa obje noge na parapetu, da je vidio to jer je stajao od njega udaljen 10 – 20 cm, da nije siguran da li je stajao jednom nogom na korpi, siguran je da je stajao sa obje noge na parapetu, da je vidio kada je B.B. dizao korpu, korpa je stala ispred parapeta 10 – 15 cm, B.O. je komandovao da se digne korpa jer se nije mogla otvoriti, kada je B.B. podigao korpu, korpa je trgnula, sajla je pukla i povukla je B.O., koji je pao na zemlju, da je B.O. htio da otvori korpu, ali nije je mogao otvoriti zato što je udarala u parapet, trebala se dići još 10 – 15 cm, da kada je B.B. podigao korpu još, sajla je pukla i povukla B.O., da niko osim njega i B.B. koji je radio na dizalici nije mogao vidjeti B.O. kada je pao, da prilikom izvođenja krovopokrivačkih radova niko ih nije raspoređivao, svi su išli da rade ono što su inače radili, da kod tuženog nije imao obuku vezano za izvođenje radova, niti obuku iz zaštite na radu, da se ne može izjasniti da li je tužilac imao tu obuku.

Sud je prihvatio izjavu svjedoka, izuzev u dijelu u kome tvrdi da je tužilac mogao dohvatiti korpu sa ploče, jer je takva tvrdnja suprotna ostalim dokazima – izjavi tužioca i svjedoka B. S. i B.B. i nalazu vještaka.

Svjedok T. M. je u svojoj izjavi istakao da kada je tužilac doživio povredu na radu, taj dan je bio na gradilištu kada su pokrivali krov, da u momentu kada se desila nezgoda on i B.B. su ostali i natovarili dvojica kolica crijepa, prije njega su se gore popeli P.E., B.O. i B.S., da kada je on prošao gore B.O. je stajao na parapetu, P.E. je stajao na ljestvama, da je zadatak B.O. bio da dočekuje korpu, da doda

P.E., P.E. da doda B.S., a B.S. njemu, da kada je prolazio pored B.O., B.O. je stajao na parapetu i on je prošao pored njega, parapet je bio ozidan pet redova – 1 m, kroz taj parapet je unošen sav ostali materijal, za sav taj materijal je korištena ista dizalica, da se materijal mogao uzeti sa ploče, a da se ne penje na parapet, parapet je bio ozidan otprilike do pasa, da je ta dizalica nekad kočila, nekad nije, da taj dan on nije radio na dizalici tako da ne zna, da nije vidio kada je B.O. pao, niti je vidio kada je primio korpu, vidio je samo kada je stajao na parapetu dok je prolazio pored njega kada se penjao na krov, da dizalica kada zakoči nekada malo zakači i ne može da se otvori, da je korpa od zida parapeta bila udaljena 30 – 40 cm od unutarnjeg dijela objekta, da kada se montira dizalica provjerava se korpa i diže na prazno, da taj dan on nije radio na dizalici, da se ne sjeća da je neko B.O. rekao da se ne penje na parapetni zid, on mu nije to rekao, da im vlasnik ujutru kaže šta će ko raditi, nije bila zadužena osoba koja će nadgledati izvođenje radova, nisu imali ni osobu zaduženu za zaštitu na radu, da nije prošao obuku zaštite na radu, da tužilac nije bio osiguran, nije imao zaštitnu opremu na sebi, da ako bi korpa kočila mogla se otvoriti na način da se malo povuče i otvori ručica, da je to čuo od kolega, da je sav materijal dopremljen i unešen kroz otvor preko tog parapeta, da radnici koji su uzimali taj materijal su ga preuzimali na način da su stajali na ploči, L.S. je naredio da se ozida parapet, ne zna zbog čega, možda zbog zaštite, da je crijep prvo utovaren s palete u kolica i dovučen je do dizalice, a iz korpe se moglo vaditi po dva crijeva i dodavati dalje, korpa kad se otvori sama stane na parapet, da taj dan nije probao korpu, možda je bilo da se mora privući i udariti.

Sud je prihvatio izjavu svjedoka, izuzev u dijelu u kome navodi da se materijal mogao uzeti sa ploče i da je sav materijal preuzet kroz taj otvor, jer to ne proizilazi iz izjava ostalih svjedoka.

Dakle, iz medicinske dokumentacije na ime tužioca priložene uz tužbu, izjave tužioca koju je sud prihvatio kao istinitu, izjave saslušanih svjedoka B. B., B. S., S. E., P. E., T. M. utvrđeno je da je dana 05.07.2013. godine oko 17,00 časova na gradilištu tuženog – izvođača radova na kući S. E. u B. prilikom podizanja crijeva dizalicom i preuzimanja crijeva iz korpe dizalice došlo do pucanja sajle i pada tužioca usljed čega je zadobio teške tjelesne povrede pored lakih tjelesnih povreda kako su opisane u nalazu vještaka ortopeda i naprijed navedene.

Način nastanka nezgode potvrdili su kako tužilac tako i saslušani svjedoci. Tuženi tvrdi da je do nesreće došlo zbog nepažnje tužioca, koji je nepotrebno stajao na parapetu. Ovakva tvrdnja tuženog je bez osnova i tuženi nije pružio dokaze da je upravo zbog nepažnje tužioca došlo do povredjivanja. Ovo jer su svi saslušani svjedoci potvrdili da je do nezgode došlo zbog pucanja sajle na dizalici pri preuzimanju crijeva, te je povukla tužioca koji je pao, a tuženi u toku postupka nije dokazao da je tužilac crijep iz korpe mogao preuzeti sa ploče, obzirom da nakon nezgode tuženi nije obavijestio Policiju niti inspektora zaštite na radu i nije sačinjen zapisnik u kome bi bile opisane sve bitne okolnosti – objekat i mjere istog, širina i visina ozidanog parapetnog zida, položaj dizalice i

stanje iste (vrsta dizalice), osiguranje tereta, način rada dizalice, težina utovarenog tereta, udaljenost korpe od objekta, udaljenost radnika sa ploče od korpe i mogućnost prihvatanja, vrsta sajle, fotografisano lice mjesta i sve druge okolnosti iz kojih bi se mogao utvrditi uzrok povređivanja tužioca, odnosno da li nije morao da stoji na parapetu odakle je prihvatao korpu.

Po ocjeni ovog suda u konkretnom slučaju tuženi je odgovoran po principu objektivne odgovornosti. Naime, odredbama člana 173. Zakona o obligacionim odnosima („Sl. list SFRJ“ broj 29/87) propisano je da šteta nastala u vezi sa opasnom stvari, odnosno opasnom djelatnošću smatra se da potiče od te stvari, odnosno djelatnosti, izuzev ako se dokaže da one nisu bile uzrok štete, a odredbama člana 174. ZOO-a da za štetu od opasne stvari odgovara njen imalac, a za štetu od opasne djelatnosti odgovara lice koje se njom bavi.

Nadalje, odredbama člana 71. Zakona o radu Brčko distrikta BiH propisano je da ako zaposlenik pretrpi štetu na radu ili u vezi sa radom koju prouzrokuje poslodavac, poslodavac je dužan istu naknaditi u skladu sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima.

Tuženi kao izvođač, izvodio je građevinske radove na izgradnji tzv. „kule“ na kući S. E., a građevinska djelatnost je opasna djelatnost, te stoga za štetu koju je pretrpio tužilac kao njegov radnik odgovara po principu objektivne odgovornosti.

Tuženi u toku ovog postupka nije pružio pouzdane dokaze da je šteta nastala isključivom krivicom radnika, odnosno da postoji osnov za oslobađanje tuženog od odgovornosti u smislu odredaba člana 177. ZOO-a. Naime, odredbama člana 177. ZOO-a propisano je da se imalac oslobađa odgovornosti ako dokaže da šteta potiče od nekog uzroka koji se nalazio van stvari, a čije se dejstvo nije moglo predvidjeti, izbjeći ni otkloniti (stav 1.) i u slučaju da dokaže da je šteta nastala isključivo radnjom oštećenika ili trećeg lica koju on nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti (stav 2.).

Naime, građevinska djelatnost je opasna djelatnost (rad na visini shodno odredbama člana 10. Zakona o zaštiti na radu zahtijeva i posebne mjere zaštite) i tuženi je bio dužan prije svega da prijavi gradilište, odnosno početak radova inspekciji zaštite na radu (nije pružio dokaze da su radovi trebali da traju do 7 dana), te da obezbijedi nadzor nad izvođenjem radova i tako obezbijedi sigurnost radnika. U konkretnom slučaju i zakonski zastupnik tuženog L. S. (kao i tužilac) je potvrdio da nije bio određen radnik koji bi vršio nadzor nad radnicima, da je to zapravo on činio, a da niko nije upozorio tužioca da ne stoji na parapetnom zidu. Međutim, morao je biti vršen nadzor nad samim izvođenjem radova jer se radi o opasnoj djelatnosti i određivanju koji radnik obavlja koje poslove i sa kog mjesta (shodno članu 4. Zakona o zaštiti na radu), te je stoga neosnovan prigovor tuženog da tužilac nije trebao da stoji na mjestu gdje se nalazio – na parapetnom zidu. Poslovođa je bio dužan prisustvovati izvođenju radova, upozoriti radnika ako stoji gdje nije pravilno, pribilježiti u dnevniku ako je radnik odbio postupiti

po njegovom upozorenju, te bi tek u tom slučaju bio odgovoran radnik, odnosno bila isključena odgovornost tuženog. Radnik koji se ne pridržava propisanih mjera zaštite na radu čini težu povredu radne obaveze (član 46. Zakona o zaštiti na radu).

Po mišljenju ovog suda, upravo propustima tuženog, pri čemu nije pokazan potreban stepen brižljivosti i nadzora pri obavljanju navedenih radova kao opasnih, pri čemu se brižljivost ocjenjuje upravo prema stepenu brižljivosti kojom organizacija, odnosno preduzeće je dužno vršiti poslove (ovdje preduzetnik poslodavac), a ne prema stepenu pažnje koja se traži u datom slučaju od radnika, je i došlo do nesreće i povređivanja tužioca.

Dakle, tuženi je bio dužan da izrađeni eleborat o uređenju gradilišta preda Inspekciji zaštite na radu, te da radove izvodi po tom elaboratu (član 13. i 57. Zakona o zaštiti na radu Brčko distrikta BiH), da donese Rješenje kojim se imenuje stručni rukovodilac radova na predmetnom gradilištu (član 96. Zakona o prostornom uređenju Brčko distrikta BiH), a radovi su praktično izvođeni bez potrebnog nadzora jer iz izjava saslušanih svjedoka proizilazi da ni vlasnik L.S. nije bio stalno prisutan pri izvođenju radova (u vrijeme nezgode nije bio prisutan), to je tuženi odgovoran po principu objektivne odgovornosti, a čija odgovornost je i solidarna sa investitorom, shodno odredbama člana 207. Zakona o obligacionim odnosima.

Vještak zaštite na radu Đ. Ž., čiji nalaz je sud u cjelosti prihvatio kao stručan i objektivian, je u svom nalazu istakao da je kuća, na kojoj su izvođeni radovi kada je došlo do povrede tužioca, prizemna sa potkrovljem, a u sredini objekta urađena je nadogradnja kule, gdje tužilac navodi da je i doživio nesreću prilikom gradnje kule tj. prilikom obavljanja krovopokrivačkih radova na kuli, da je prema izjavi tužioca do nesretnog slučaja došlo tako što je dana 05.07.2015. godine isti sa ostalim radnicima bio angažovan na krovopokrivačkim radovima na navedenoj porodičnoj kući, da je radove izvodila firma „L. G.“, da se nesretni slučaj – povreda dogodila negdje iza 17,00 časova, da je tužilac dobio zadatak od svog šefa da obavlja poslove preuzimanja crijeva iz korpe dizalice, da je na kuli bilo ozidano sedam redova bloka i da je kroz ostavljeni neozidani dio – otvor trebao da primi građevinski materijal – crijep, da sa ploče nije mogao dohvatiti korpu sa dizalice i da je morao prisloniti ljestve sa unutrašnje strane na ozidani dio zida – parapet kako bi dohvatio ručicu korpe i preuzeo građevinski materijal iz korpe dizalice, odnosno da korpu nasloni na ozidani dio – parapet, da u momentu kada je tužilac uhvatio za ručicu korpe kako bi istu privukao na ozidani dio – parapet došlo je do pucanja sajle i težina korpe ga je povukla za sobom, gdje je došlo do pada tužioca, da je nakon pada izgubio i svijest od straha. Nadalje je istakao da je obavljen uviđaj i u unutrašnjosti objekta – kule sa koje je pao tužilac, da tužilac i dalje tvrdi da je bilo ozidano sedam redova zida, a ispravlja navod da je stajao na ljestvama, nego se ljestvama popeo na ozidani dio – parapet kako bi dohvatio korpu u kojoj se nalazio građevinski materijal – crijep kako bi se korpa naslonila na zid – parapet da bi započeo sa preuzimanjem crijeva iz korpe. Po izjavi tužioca, u momentu kada je uhvatio ručicu kako bi zakrenuo korpu da se

ista nasloni na zid – parapet, došlo je do pucanja sajle i težina korpe ga je povukla sa sobom, zbog čega je došlo do pada, da je morao da se penje na ljestve i da staje na zid parapet jer nije mogao da sa ploče da dohvati ručicu korpe zbog toga što je bilo ozidano sedam redova zida – parapeta i zbog toga što je dizalica tj. korpa bila udaljena 70 cm od objekta, da nije imao lična zaštitna sredstva, da nije izvršio lječarski pregled, da nije bio obučen iz zaštite na radu i da nije bio prijavljen, da je tuženi u svom iskazu izjavio da se tužilac nije morao penjati na ozidani dio zida – parapet, da je to uradio samoinicijativno, da je bilo ozidano pet redova zida koji je kako navodi ozidan upravo radi zaštite od pada radnika, da je tužilac jednom nogom stajao na zidu a drugom na korpi, da je korpa bila udaljena 50 – 60 cm od zida, da dizalica ima svoju osnovu koja ne dozvoljava da ista priđe objektu od 50 cm, dok je ručka na korpi koju tuženi opisuje kraća za 10 cm kako ista ne bi zakačila zid. Nadalje je istakao da je nakon izvršenog uviđaja na licu mjesta otišao sa tužiocem, tuženim i njihovim advokatima u firmu „L. K.“ kako bi pogledao i snimio predmetnu dizalicu sa koje je tužilac i doživio nesrećan slučaj, da je dolaskom na lice mjesta, s obzirom da je proizvođač dizalice „Vlastita izrada“, što je vidljivo i iz Stručnog nalaza o izvršenom pregledu i ispitivanju dizalice, postavio pitanje tuženom da li je dizalica urađena po propisanom Standardu i kojem i da li tuženi posjeduje specifikaciju materijala od koje je ista izrađena ili tehnički crtež, na šta mu je tuženi odgovorio da je on građevinar i da se on vrlo dobro razumije kako treba i na koji način napraviti dizalicu. Nadalje je istakao da je na licu mjesta pregledao dizalicu koja je bila u horizontalnom položaju i istu slikao, da se iz Zapisnika o funkcionalnoj probi građevinske dizalice vidi da je izvršeno statičko ispitivanje dizalice sa teretom od 200 kg dana 28.06.2013. godine, da se uvidom u Upotrebnu Dozvolu građevinske dizalice vidi da je ista izdata poslije nastanka nesrećnog slučaja tj. dana 25.07.2013. godine, da je u Upotrebnoj dozvoli navedeno da ista vrijedi dok je dizalica na predmetnoj lokaciji, da Pravilnikom o postupku i rokovima preventivnih i periodičnih pregleda i ispitivanja opreme za rad i preventivnih i periodičnih ispitivanja uslova radne sredine je navedeno da se Upotrebne dozvole i periodični pregledi sredstava rada i opreme obavljaju najmanje jednom u tri godine, tako da izdate Upotrebne dozvole vrijedi za taj period tj. period od tri godine, da uvidom u spis, dolaskom na lice mjesta i uzimanje određenih podataka i izjava gdje se nesrećni slučaj desio, pregledom dizalice i tehničke dokumentacije dizalice došao je do nalaza da je tužilac radio neprijavljen, tj. nije bio osiguran od povreda na radu i profesionalnih oboljenja kod odgovarajuće organizacije za osiguranje od oktobra 2012. godine pa do 05.07.2013. godine tj. do dana dešavanja nesrećnog slučaja, da poslodavac nije tužioca uputio na odgovarajući lječarski pregled prije raspoređivanja na radno mjesto, da niko ne može zasnovati radni odnos dok se prethodno ne utvrdi da njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti odgovaraju uslovima rada i zahtjevima radnog mjesta, da od strane poslodavca tužiocu nisu bila obezbijeđena nikakva lična zaštitna sredstva i oprema, što je bila dužnost poslodavca, da je poslodavac dužan da obezbijedi da svaki radnik bude osposobljen za siguran rad, zaštićen od povređivanja i oštećenja zdravlja, kao i da bude teoretski i praktično obučen za siguran rad na poslove na koje se raspoređuje, što nije urađeno, da dizalica nije imala Upotrebnu dozvolu u momentu nastajanja nesrećnog slučaja, proizvođač je „Vlastita Izrada“ i urađena

je bez propisanog Standard i specifikacije materijala sa kojim je rađena, da oko dizalice na predmetnoj lokaciji nije bila postavljena zaštitna ograda kao ni znakovi upozorenja (vidljivo sa slika u toku gradnje koje su u prilogu), da u predmetu nema podataka da li je radnik koji je manipulirao dizalicom bio obučen za rad sa dizalicom, da li je obučen iz oblasti zaštite na radu, da li je obavio lječarski pregled, da li je imao lična zaštitna sredstva i da li je bio osiguran od povreda na radu i profesionalnih oboljenja kod odgovarajuće organizacije, da poslodavac nije prijavio početak rada inspekciji zaštite na radu i nije uradio Elaborat o uređenju gradilišta, da bez obzira što u Stručnom nalazu o izvršenom pregledu i ispitivanju stoji da je proizvođač : „VLASTITA IZRADA" u Zakonu stoji da je proizvođač sredstava rada i opreme na mehanizovani pogon dužan da uz svako proizvodno sredstvo rada priloži uputstvo za upotrebu i siguran rad, uputstvo za održavanje, propisanu ispravu i rezultate ispitivanja oruđa za rad kojima se dokazuje da su primjenjene mjere zaštite na radu (što u ovome slučaju ništa nije ispoštovano), da tužilac nije bio osiguran od povreda i profesionalnih oboljenja kod odgovarajuće organizacije za osiguranje, da poslodavac nema licenciranu firmu ili stručno lice koje bi mu vodilo poslove zaštite na radu, da na dizalici nema osigurača tereta koji ima ulogu da osigura teret kako sajla ne bi trpila opterećenje i da osigurač tereta spriječi mogućnost povreda i nesreća radnika ukoliko dođe do pucanja sajle kao što se desilo u ovome slučaju (vidljivo sa slika koje su u prilogu primjer urađenih osigurača tereta), da je poslodavac obavezan odmah obavijestiti Odjeljenje Vlade Brčko distrikta BiH nadležno za poslove inspekcije zaštite na radu o svakom smrtnom slučaju, kolektivnoj nesreći na radu, teškoj povredi, profesionalnom oboljenju i svakoj povredi koja bi mogla ugroziti život i zdravlje radnika na radu, te sačuvati nepromijenjeno stanje na mjestu nesreće do dolaska organa koji vrši uviđaj, da nesrećni slučaj nije prijavljen, da je tuženi doprinio nastajanju nesrećnog slučaja – povrede zbog toga što je imao niz propusta vezano za sprovođenje propisanih mjera zaštite na radu kao: radnika nije uputio na lječarski pregled, nije mu obezbjedio lična zaštitna sredstva, nije ga prijavio, radnik nije bio obučen iz oblasti zaštite na radu, radnik je radio sa sredstvom rada koje nije imalo Upotrebnu dozvolu, tuženi nije prijavio gradilište nadležnoj inspekciji, radniku nije urađena Prijava o nesreći na poslu i nije prijavio povredu inspekciji zaštite na radu. Nadalje je istakao da je poslodavac tj. tuženi ispoštovao sve propisane mjere zaštite na radu nesrećni slučaj se ne bi ni desio, da je praksa pokazala da se većina nesrećnih slučajeva – povreda dešava zbog nepoštivanja propisanih mjera zaštite na radu, da doprinos nastajanja nesrećnog slučaja – povrede tužioca je samo jedan, a to je ako je samovoljno stajao jednom nogom na ozidanom zidu – parapetu, a drugom nogom na korpi dizalice dok je pokušavao navući korpu dizalice na ozidani zid kako je tuženi i rekao u svom iskazu, da je prilikom izrade Nalaza i mišljenja na raspolaganju imao dokumentaciju i propise koje je pobliže naveo u nalazu.

U dopuni nalaza vještak je istakao da, da bi se uradilo dopunsko vještačenje o nastalom nesrećnom slučaju koji se dogodio dana 05.07.2013. godine potrebno je da se uradi rekonstrukcija događaja na licu mjesta sa svim detaljima bitnim za vještačenje sa aspekta zaštite na radu, da rekonstrukciju događaja sa aspekta zaštite na radu nije moguće uraditi zbog toga što je od

nastajanja nesretnog slučaja do današnjeg dana prošlo oko 2 godine i 5 mjeseci, te je evidentno da se radi o dugom vremenskom periodu od nastajanja nesrećnog slučaja, da se ne može sa sigurnošću znati da li se radi o istoj dizalici na kojoj se i desio nesrećni slučaj s obzirom na vremenski period od nastanka nesrećnog slučaja pa do danas, da se sa sigurnošću ne može znati da li je i ako je to ta ista dizalica na kojoj se desio nesrećni slučaj da li su na istoj rađene određene popravke, ispravke ili rekonstrukcije, da se sa sigurnošću ne može znati da li je u pitanju ta ista sajla koja je korištena u trenutku nastanka nesrećnog slučaja, da se sa sigurnošću ne može znati da li su na korpi i sigurnosnoj ručki vršene određene prepravke, ispravke, rekonstrukcije i dorade, da se ne može znati na kojem mjestu je dizalica tačno bila postavljena u odnosu na objekat i koliko je korpa bila opterećena tj. koliko se komada crijepa u momentu nastajanja nesrećnog slučaja nalazilo u korpi. Nadalje je istakao da je vlasnik "L.G." odmah prijavio nesrećni slučaj odjeljenju Vlade Brčko distrikta BiH nadležno za poslove inspekcije zaštite na radu, nadležni inspektor zaštite na radu bi odmah došao na lice mjesta, izvršio bi uviđaj o nastalom nesrećnom slučaju, uzeo sve validne podatke i dokaze sa lica mjesta, uzeo izjave očevidaca o nastajanju nesrećnog slučaja, ako je potrebno odmah bi izvršio i rekonstrukciju nastajanja nesrećnog slučaja i na kraju bi inspektor zaštite na radu sastavio Zapisnik i Prijavu o nesreći na poslu, da bi se uvidom u zapisnik o uviđaju i uvidom u Prijavu o nesreći na poslu jasno vidjelo ko je i u kojoj mjeri doprinio nastajanju nesrećnog slučaja i šta je bio uzrok nastajanja nesrećnog slučaja, ali da nesrećni slučaj nije prijavljen zbog samo poslodavcu poznatih razloga, da je poslodavac prijavio početak radova nadležnoj inspekciji zaštite na radu, inspektor zaštite na radu mu ne bi dozvolio da počne sa izvođenjem radova zbog niza propusta poslodavca iz oblasti zaštite na radu, a koji su već navedeni u Predmetu i možda se nesrećni slučaj ne bi ni desio, da je poslodavac u ovom slučaju odredio jednog radnika koji će rukovati dizalicom, a isti nije bio obučen za ovaj posao što je i izjavio prilikom svjedočenja, da poslodavac nije obezbijedio nikakva Upustva za rad i rukovanje sa dizalicom sa propisanim mjerama zaštite na radu, da u Upustvu pored propisanih opštih mjera zaštite na radu potrebno je da se definiše kako i na koji način radnik mora da upravlja sa građevinskom dizalicom, koje sve mjere zaštite na radu moraju biti sprovedene prije upotrebe dizalice, da se radniku koji prima određeni teret moraju obezbijediti uslovi za bezbjedan rad kako bi se spriječilo nastajanje bilo kakve povrede ili nesreće radnika. Nadalje je istakao da i dalje smatra da je tuženi doprinio nastajanju nesrećnog slučaja zbog niza propusta, a kako bi se utvrdio doprinos nastajanja nesrećnog slučaja najveći propust jeste zbog neobavješćavanja nadležnog inspektora zaštite na radu koji bi svojim dolaskom utvrdio sve činjenice na licu mjesta, a i svima bi bilo jasno ko je i u kojoj mjeri doprinio nastajanju nesrećnog slučaja, kao i šta je bio uzrok nastajanja nesrećnog slučaja, da je ključ rješenja svih nesrećnih slučajeva tj. teških povreda prijavljivanje i dolazak nadležne inspekcije zaštite na radu na lice mjesta, vršenje uviđaja, uzimanje svih neophodnih podataka na licu mjesta i od očevidaca, zahtijevanje da se odmah izvrši na licu mjesta rekonstrukcija nesrećnog slučaja i sl. Istakao je da je poslodavac doprinio nesrećnom slučaju – teškoj povredi 90 % što sam, a 10% se odnosi na ostale faktore i da nema doprinosa tužioca.

Iz izjave tužioca, koju je sud prihvatio kao istinitu, utvrđeno je da je tačno da je tužilac sa obje noge stajao na parapetu, jer je jedino tako mogao dohvatiti korpu sa crijepom. To su potvrdili i svjedoci B.B. i B. S. da se korpa teško i otvarala. Sud nije mogao prihvatiti izjave svjedoka P. E. i T.M. da je korpu tužilac mogao dohvatiti sa ploče jer to ne proizilazi ni iz drugih dokaza. Te činjenice tuženi nije dokazao (teret dokazivanja tih činjenica je na tuženom shodno članu 7. ZPP-a). Nasuprot tome tuženi nije obučio tužioca (obaveza shodno članu 39. Zakona o zaštiti na radu) za poslove koje je radio u kritično vrijeme, nije uputio istog na ljekarski pregled (obaveza poslodavca shodno članu 28. Zakona o zaštiti na radu), nije osigurao zaštitna sredstva i opremu, nije obučio radnika koji je radio na dizalici (B. B.), nije imao upozorenja o rukovanju dizalicom, dizalica nije imala upotrebnu dozvolu (upotrebna dozvola V i Z d.o.o. Zaštita B. L. pribavljena 25.07.2013. godine nakon događaja), nije odredio nadzor nad izvođenjem radova i uz sve to nakon što se desila nesreća na radu istu nije prijavio niti Policiji niti Inspektoru zaštite na radu, koji bi sačinio zapisnik na licu mjesta uzimajući sve činjenice bitne za utvrđivanje uzroka nezgode i odgovornosti za istu.

Rekonstrukcija događaja nije bila moguća, kako je to vještačenjem i utvrđeno, upravo iz razloga što tuženi nije obavijestio Policiju niti Inspektora, niti je sačuvao nepromijenjeno lice mjesta.

Prijedlog tuženog da se provede novo vještačenje po vještaku zaštite na radu je odbijen obzirom da vještačenje obavlja jedan vještak shodno odredbama člana 262. ZPP-a, a samo u slučaju i ukoliko je nalaz vještaka nejasan, nepotpun, protivriječan i ukoliko ni u ostavljenom roku vještak isti ne dopuni određuje se drugi vještak (član 268. ZPP-a).

Nalaz vještaka Đ.Ž. je po ocjeni ovog suda jasan, potpun, obrazložen i stručan, dat objektivno u skladu sa raspoloživom dokumentacijom i stanjem u spisu u skladu sa strukom i propisima koji uređuju ovu oblast.

Vještačenjem po vještaku Đ. Ž., čiji nalaz je sud prihvatio kao stručan i objektivan, jasno je utvrđeno da je tuženi odgovoran za nastalu nezgodu u kojoj je povrijeđen tužilac, te da nema doprinosa tužioca, jer je stajao s obje noge na parapetu, nije mogao dohvatiti korpu sa ploče (to je vještak jasno istakao usmeno obrazlažući nalaz), a jedini propust tužioca bi bio da je stajao jednom nogom na korpi, međutim jasno iz dokaza proizilazi da nije stajao na korpi i time opteretio istu, nego nasuprot tome pokušao je obaviti radni zadatak – prihvatanje crijepa iz korpe dizalice, koji je upućen od strane T. M., koji ih je rasporedio, a da pri tom tuženi nije obezbijedio nadzor nad obavljenjem tako opasnog posla. Dizalica nije imala upotrebnu dozvolu, nije imala osigurač koji osigurava da u slučaju popuštanja sajle ili pucanja teret ne padne sa visine, nije obučio radnike za rad na dizalici, niti je uputio iste na ljekarski pregled, nije obezbijedio nepromijenjeno lice mjesta, niti prijavio nadležnom organu kako bi bio sačinjen zapisnik, kako je sve utvrđeno i vještačenjem, to navodi tuženog da je tužilac isključivo kriv za nesreću jer nije trebao stajati na parapetu su bez osnova. Tuženi nije dokazao da je tužilac mogao korpu dohvatiti sa ploče iza zida jer mjere koje navodi ne mogu

se prihvatiti kao tačne, obzirom da je vještak jasno obrazložio iz kojih razloga nije moguća rekonstrukcija, a jedino postavljanjem dizalice u položaj u kome je bila toga dana moglo bi se 100 % utvrditi prednje. Stoga, iako je nesporno da je bilo ozidano pet redova cigle i utvrđeno da je to visina zida na kome je stajao tužilac, bez ostalih parametara čije je utvrđivanje upravo onemogućio tuženi jer nije sačinjen zapisnik nadležnog organa, nije moguće utvrditi da li je sa ploče bilo moguće otvoriti korpu sa dizalice, koja je bila postavljena taj dan. Po mišljenju vještaka tužilac nije mogao dohvatiti korpu sa ploče i morao je stajati na parapetnom zidu da otkači polugu i privuče korpu dizalice na parapet.

Rekonstrukcija događaja neizvodljiva je upravo zbog propusta tuženog.

Sve te okolnosti tuženi je znao i mogao je izbjeći to se ne može osloboditi odgovornosti za nastalu štetu.

Odredbama člana 39. Zakona o zaštiti na radu Brčko distrikta BiH („Sl. glasnik Brčko distrikt BiH“ broj 3/05 i 35/05) propisano je da je preduzeće dužno obezbijediti da svaki radnik bude osposobljen za siguran rad, zaštićen od povređivanja i oštećenja zdravlja, kao i da bude teoretski i praktično obučen za siguran rad na poslovima na koje se raspoređuje (stav 1.), da se osposobljavanje radnika vrši pri svakom raspoređivanju radnika na novo radno mjesto, pri promjenama u tehničkom procesu, odnosno procesu rada, kao i prilikom uvođenja ili promjeni postojeće opreme i sredstava rad (stav 2.).

Nadalje, po izvršenom obučavanju onaj koji radi obučavanje dužan je da izvrši provjeru znanja za samostalan i siguran rad, uz obavezan pismeni dokument s potpisom lica koja su vršila obuku i provjeru znanja, odnosno radnika koji je provjeravan (stav 3.), a radnik koji ne pokaže zadovoljavajući uspjeh ne može nastaviti raditi na tom mjestu sve dok se ne osposobi za siguran rad (stav 4.), da obuku i provjeru znanja iz oblasti zaštite na radu mogu vršiti u preduzeću, odnosno kod preduzetnika zaposleni radnici sa visokom ili višim spremom tehničkog smijera ili zaštite na radu i stručne organizacije ovlaštene za poslove zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite životne sredine (stav 6. tačka a. i b.).

Nadalje, odredbama člana 40. istog Zakona propisano je da u toku obučavanja iz zaštite na radu radnik se upoznaje naročito sa tehničko tehnološkim procesom rada, organizacijom rada, a posebno s poslovima radnog mjesta na koje je raspoređen, opasnostima koje ugrožavaju sigurnost na radu, mjerama zaštite na radu i razlozima zbog kojih se one predviđaju i sprovode, pravilnom i namjenskom upotrebom uređaja i sredstava kojima se služi na radu, pravima i dužnosti u provođenju propisa i mjera zaštite na radu i posledicama zbog nepridržavanja propisa i mjera zaštite, pružanjem prve pomoći i upotrebom protivpožarnih aparata.

U konkretnom slučaju utvrđeno je iz izjave tužioca i svjedoka da tužilac nije prošao takvu obuku za navedene poslove, a sama tvrdnja da je bio "vičan"

nije dovoljna da bi se smatralo da je vršena obuka. Obuku za rad na dizalici nije prošao ni B. B., koji je kritične prilike upravljao dizalicom. (Potvrđeno da je podizao i spuštao korpu, a morao je da zna da se time dodatno opterećuje).

Odredbama člana 48. stav 2. Zakona o zaštiti na radu propisano je da je preduzeće, odnosno preduzetnik dužni naknaditi štetu radniku zbog povrede ili profesionalnog oboljenja ako ne dokaže da je šteta nastala iz razloga koji ih oslobađa odgovornosti (viša sila, radnja i djelovanje trećeg lica i krivnja radnika).

U konkretnom slučaju tuženi nije dokazao da postoji osnov za oslobađanje od njegove odgovornosti.

Osim toga tuženi je propustio da shodno članu 38. Zakona o zaštiti na radu odmah obavijesti Inspektora zaštite na radu po povređivanju i sačuva nepromijenjeno stanje na mjestu nesreće do dolaska organa koji vrši uviđaj i koji je odmah dužan izvršiti uviđaj na licu mjesta i naložiti sprovođenje odgovarajućih mjera.

Tuženi je istakao prigovor podijeljene odgovornosti. Međutim, u konkretnom slučaju tuženi odgovara po principu objektivne odgovornosti, a u toku postupka tuženi nije pružio pouzdane dokaze o tome da je uzrok nesreće isključiva nepažnja tužioca kao radnika, niti je pružio dokaze o tome da je određenim radnjama tužilac doprinio nastanku štete. Tuženi o nesreći na gradilištu nije odmah obavijestio inspektora zaštite na radu niti Policiju, iako je to bio dužan i shodno odredbama člana 38. Zakona o zaštiti na radu, o tome ne postoje zapisnici koji bi bili dokazi o načinu nastanka nezgode, odnosno o svim okolnostima pod kojima se dogodila i sa izjavama očevidaca, što je propust tuženog, odnosno odgovornog lica tuženog. Takođe prijava o nesreći na poslu nije sačinjena. Dokazivanje doprinosa oštećenog je obaveza odgovornog lica, pa kako tuženi za utvrđenje činjenica o doprinosu tužioca kao oštećenog nije pružio dokaze (a teret dokazivanja je na tuženom shodno članu 7. ZPP-a), to istaknuti prigovor nije osnovan. Po nalazu vještaka zaštite na radu doprinos tužioca bi postojao samo u slučaju da je stajao jednom nogom na parapetu, a drugom na korpi dizalice (čime bi je dodatno opteretio). Međutim, jasno je utvrđeno da je tužilac stajao sa obje noge na zidu, a da nije uopšte stajao nogom na korpi. Korpa se teško otvarala, što su potvrdili svjedoci, a osim toga svjedok B. B. je jasno istakao da je upozorio T. M. da više ne tovare crijepa u korpu, ali je nasuprot tome još tovareno, te je korpa očito bila preopterećena, a na istoj nije bilo osigurača tereta, kako je to vještak u nalazu istakao, a tuženi suprotno nije dokazao.

Shodno članu 192. Zakona o obligacionim odnosima podijeljena odgovornost postoji ako je oštećeni doprinio da šteta nastane ili da bude veća nego što bi inače bila, u kom slučaju ima pravo na srazmjerno smanjenu naknadu (stav 1.). Kako je utvrđeno da bi doprinos tužioca postojao samo ukoliko je stajao jednom nogom na korpi, što nije slučaj, to nema doprinosa tužioca nastanku štete.

Dakle, neosnovan je prigovor podijeljene odgovornosti istaknut od strane tuženog, te stoga nema mjesta primjeni pravila o podijeljenoj odgovornosti propisanih odredbama člana 192. i 205. Zakona o obligacionim odnosima.

Sud je cijenio i dokaze koje je tuženi priložio – fotografije postojećeg objekta, iz kojih je vidljivo da je bilo ozidano pet redova cigle na dijelu objekta tzv. Kula u vrijeme štetnog događaja, a što je u toku postupka i tužilac učinio nespornim, zatim da je sačinjen zapisnik o funkcionalnoj probi dizalice „L. G.“ od strane tuženog 28.06.2013. godine, međutim Zapisnik o stručnom nalazu – periodični pregledi sredstava rada radi izdavanja upotrebni dozvola za građevinsku dizalicu tuženog sačinjen je nakon nezgode 25.07.2013. godine, Uvjerjenje o verifikaciji mjerila 31.10.2013. godine i Upotrebna dozvola izdata 25.07.2013. godine, nakon nesreće na radu, tako da isti ne utiču na odluku u predmetnoj pravnoj stvari, jer isti ne potvrđuju da je dizalica koja je radila kritičnog dana bila u stanju navedenom u zapisniku o stručnom nalazu, uvjerenju o ispitivanju mjerila i upotrebnoj dozvoli. Osim toga, obzirom da nije sačinjen zapisnik na licu mjesta, nije moguće utvrditi ni koliko je korpa dizalice bila opterećena, odnosno kojom težinom, kao i druge okolnosti kako su opisane i u nalazu. Tačno je da u skladu sa odredbama člana 49. Zakona o zaštiti na radu Brčko distrikta BiH radnik ima pravo da odbije da radi na poslovima na kojima mu neposredno prijeti opasnost po život i zdravlje zbog neprimjenjivanja propisanih mjera zaštite na radu. Međutim, prvenstveno je dužnost poslodavca, ovdje tuženog, da organizuje poslove zaštite na radu i urede ih aktom zaštite na radu u skladu sa Zakonom (član 36. Zakona o zaštiti na radu), te je i tuženi bio dužan prije svega da uputi radnike koji su radili na građevini na ljekarski pregled, da obezbijedi obuku radnika i provjeru znanja, da obezbijedi ispravne uređaje – dizalicu i drugu opremu rada, obezbijedi zaštitna sredstva, obučiti radnika koji radi na dizalici, obezbijedi zaštitna sredstva, obezbijedi nadzor nad izvođenjem radova putem stručnog lica koje bi odredilo ko i gdje izvodi koje radove, na koji način, te po potrebi da upozori radnika koji radove obavlja na nedozvoljen način i sve to pribilježi, te bi u tom slučaju bila isključena odgovornost poslodavca. Tuženi sve naprijed navedene zakonske obaveze nije ispoštovao, a niti je ispunio obavezu prijavljivanja nesreće na radu nadležnom odjeljenju, koje bi sačinilo zapisnik (Inspektor zaštite na radu), te kako je sve ove propuste tuženi učinio, zbog istih propusta je došlo do nesreće u kojoj je povrijeđen tužilac. Neosnovani su navodi tuženog da samo postoji prekršajna odgovornost, a ne i odgovornost za nastalu štetu zbog naprijed navedenih propusta, jer su upravo ovi propusti uzrok nastanka nezgode, jer kako je to i vještak obrazložio u svom nalazu da je sve ovo tuženi ispoštovao ne bi došlo do nezgode ili ukoliko bi došlo bila bi isključena njegova odgovornost.

Tužilac potražuje naknadu nematerijalne štete za pretrpljene fizičke bolove, pretrpljeni strah i umanjenje opšteživotne aktivnosti, koja naknada mu pripada shodno članu 200. Zakona o obligacionim odnosima.

Vještačenjem po vještaku M. dr. N., vještaku za ortopediju i traumatologiju, utvrđeno je da je tužilac dana 05.07.2013. godine na poslu zadobio povrede: potres mozga, razderno-nagnječne rane čeonu desno i sljepoočno lijevo, pucanje i razmicanje u području spoja stidnih kostiju (teška tjelesna povreda), da kod tužioca postoji umanjeno opšte životne aktivnosti 18 %, te stoga sud nalazi da tužiocu pripada pravo na naknadu štete i po osnovu duševnih bolova zbog umanjenja opšteživotne aktivnosti, koje je trpio kako to proizilazi i iz nalaza vještaka neuropsihijatra, iako je u procentu od 18 % sud nalazi utvrđenim da je tužbeni zahtjev osnovan i da je pravična naknada za ovaj vid štete u iznosu od 9.000,00 KM, uzimajući u obzir značaj povređenog dobra, cilj kome naknada služi i kriterij sudske prakse na ovom području važeći u vrijeme presuđenja.

Tužilac je zbog zadobijenih povreda trpio bolove naročito jakog intenziteta oko 2 sata, jakog intenziteta 14 dana, srednjeg intenziteta 2 mjeseca i blagog intenziteta 2 mjeseca, kako je to utvrđeno vještačenjem po vještaku ortopedu, to mu pripada pravična naknada za ovaj vid štete u iznosu od 4.000,00 KM, uzimajući u obzir značaj povređenog dobra i cilj kome naknada služi kao i kriterij sudske prakse u vrijeme presuđenja. Sud je tužbeni zahtjev tužioca preko dosuđenog iznosa odbio kao previsoko postavljenim. Ovo jer naknada nematerijalne štete treba da predstavlja odgovarajuću satisfakciju oštećenom i ne smije da pogoduje težnjama koje nisu spojive sa njenom prirodom i društvenom svrhom.

Vještačenjem po vještaku Č. dr. S., čiji nalaz je sud prihvatio kao stručan i objektivno, utvrđeno je da je tužilac zbog zadobijenih povreda trpio strah jakog intenziteta u trajanju do dva mjeseca, strah srednje jakog intenziteta u trajanju od dva mjeseca i strah slabijeg intenziteta u trajanju od jedne godine, da će strah slabijeg intenziteta osjećati povremeno i u budućnosti, kao i da je tokom trajanja straha jakog i srednje jakog intenziteta, tj. četiri mjeseca, tužilac imao narušenu psihičku ravnotežu. Vještak je detaljno opisao u nalazu radi čega je strah trajao tako dugo, imajući u vidu povrede, ličnost tužioca i posledice povreda.

Imajući u vidu intenzitet i dužinu trajanja straha kod tužioca sud nalazi da je pravična naknada za ovaj vid štete iznos od 4.000,00 KM, imajući u vidu da je psihička ravnoteža tužioca poremećena u dužem periodu (4 mjeseca), kao i intenzitet straha, te sudske praksu na ovom području.

Vještak medicine rada C. dr. S. je u nalazu istakao da kod tužioca u predjelu lumbalne kičme postoji izravnata fiziološka lordoza, pokreti slabinskog dijela kičme su nešto ograničeni u lijevu stranu tijela, ali ne u svim pravcima, da postoji napetost paravertebralnih mišića na lijevoj strani kičmenog stuba, da je Ahilov refleks, desna Ahilova tetiva nešto mekša pri pipanju od lijeve, što onemogućava hodanje na petama zbog diskopatije L5/S1, da ima lakši otok lijevog skočnog zgloba zbog povrede pri radu, da na osnovu funkcionalne karakteristike i kliničkog nalaza za diskusherniju sa išijalgijom (radikulopatijom) zbog teškog stanja od povrede i nastale bolesti kod povrijeđenog izrazito su

poremećene tjelesne funkcije dugog stajanja, sjedenja i dužeg hodanja više od 10 minuta zbog jakih bolova u slabinskom dijelu kičme i išijadičnih živaca, da nervni testovi i Ahilov refleks na ovo ozbiljno oštećenje kičme i živaca su pozitivni. Na glavnoj raspravi je istakao da smatra da je tužiocu 100 % uništena radna sposobnost, da tužilac nije radno sposoban, da je apsolutno nesposoban za građevinske radove, da je vrlo teško odrediti na ove dijagnoze i teške povrede šta bi mogao da radi, da je opšta radna sposobnost tužioca izgubljena 80 % zbog povrede, a 20 % zbog bolesti.

Kako je tužilac preciziranim tužbenim zahtjevom nije tražio naknadu štete zbog umanjjenja radne sposobnosti, niti rentu, to ovaj nalaz vještaka sud nije posebno cijenio i isti je irelevantan.

Tužilac tužbom potražuje i materijalnu štetu troškove liječenja u iznosu od 338,21 KM. Iz svih priloženih priznanica uz tužbu utvrđeno je da je tužilac imao troškove liječenja po osnovu participacije i lijekova u ukupnom iznosu od 338,21 KM.

Shodno odredbama člana 195. ZOO-a tuženi je dužan naknaditi i troškove oko liječenja i u vezi sa liječenjem, kao i zaradu izgubljenu zbog nesposobnosti za rad za vrijeme liječenja.

Sud je na dosuđene iznose dosudio zakonsku zateznu kamatu počev od dana presuđenja pa do isplate, obzirom da je visina nematerijalne štete utvrđena u vrijeme presuđenja, a na materijalnu štetu počev od podnošenja tužbe obzirom da tužilac nije u pogledu kamate za materijalnu štetu istu precizirao počev od plaćanja participacija pojedinačno (od nastanka štete), tako da je cjelokupna materijalna šteta dospjela za naplatu danom podnošenja tužbe, a shodno odredbama člana 277. i 324. u vezi sa članom 186. ZOO.

Radi svega izloženog odlučeno je kao u izreci presude.

Odluka o troškovima postupka zasniva se na odredbi člana 119. stav 2. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH, a s obzirom na postignuti uspjeh stranaka u sporu.

Troškovi tužioca se odnose na sastav tužbe 386,10 KM (v. sp. 20.000,00 KM = 110 bodova x 3,00 KM = 330,00 KM + 17 % PDV = 386,10 KM), zastupanje na ročištu 09.04.2015. godine 50 % 193,05 KM, sastav podneska od 13.04.2015. godine 484,42 KM (v. sp. 30.000,00 KM = 150 bodova x 3,00 KM + 17 % PDV = 526,00 KM, a kako je troškovnikom traženo 484,42 KM, to je sastav ovog podneska 484,42 KM), zastupanja na održanim ročištima 11.05.2015., 06.07.2015., 27.08.2015., 22.10.2015., 10.11.2015. godine po 484,42 KM, kako je traženo troškovnikom, troškova vještačenja po vještaku neuropsihijatru 200,00 KM, ortopedu 200,00 KM, vještaku medicine rada 200,00 KM, zatim sastav podneska od 11.11.2015. godine 365,00 KM (v. sp. 18.338,21 KM = 104 boda x 3,00 KM = 312,00 KM + PDV 17 % = 365,04 KM), zastupanja na održanim

ročištima 02.12.2015. i 24.03.2016. godine po 365,04 KM, zastupanja na ročištu 18.02.2016. godine 182,52 KM. Imajući u vidu visinu spora, uspjeh tužioca od podnošenja tužbe 27.12.2013. do 13.04.2015. godine je 86 %, to mu u ovom periodu od ukupnog iznosa troškova koji iznose 579,15 KM pripada 497,94 KM, zatim uspjeh tužioca u periodu od 13.04.2015. godine, kada je označio vrijednost spora na 30.000,00 KM pa sve do 11.11.2015. godine je 58 %, to mu od ukupnog iznosa troškova postupka u ovom periodu 3.506,52 KM pripada 2.033,48 KM srazmjerno uspjehu, a zatim od 11.11.2015. godine pa do zaključenja glavne rasprave, obzirom na označenu vrijednost spora od 18.338,21 KM uspjeh tužioca je 94 %, to mu od ukupnog iznosa troškova u ovom periodu 1.277,64 KM pripada 1.200,38 KM, srazmjerno njegovom uspjehu, to bi tužiocu, računajući ukupan uspjeh u postupku kako je naprijed navedeno, pripadalo 3.731,80 KM na ime troškova postupka.

Troškovi tuženog sastoje se od odgovora na tužbu 386,10 KM (v. sp. 20.000,00 KM = 110 bodova x 3,00 KM = 330,00 KM + 17 % PDV = 386,10 KM), zastupanje na ročištu 09.04.2015. godine 50 % 193,05 KM, zastupanje na ročištima 11.05.2015., 06.07.2015., 27.08.2015., 22.10.2015., 10.11.2015. godine po 526,00 KM (v. sp. 30.000,00 KM = 150 bodova x 3,00 KM + 17 % PDV = 526,00 KM), troškova vještačenja po vještaku zaštite na radu 600,00 KM, zastupanja na ročištu 02.12.2015. i 24.03.2016. godine po 365,04 KM, zastupanja na ročištu 18.02.2016. godine 182,52 KM i podnesak od 17.12.2015. godine 365,04 KM. Obzirom na označenu vrijednost spora i uspjeh tuženog u postupku, tuženom bi pripadao iznos od 81,06 KM u periodu od podnošenja tužbe do 13.04.2015. godine, srazmjerno uspjehu u postupku od 14 %, a od ukupnog iznosa troškova 579,15 KM, zatim u periodu od 13.04.2015. pa do 11.11.2015. godine od ukupnog iznosa troškova 3.230,00 KM, srazmjerno uspjehu tuženog od 42 % pripadao bi mu iznos od 1.356,60 KM, zatim u periodu od 11.11.2015. godine do zaključenja glavne rasprave, obzirom na uspjeh tuženog od 6 % od ukupnog iznosa troškova 1.277,64 KM u tom periodu pripadao bi mu iznos od 76,62 KM. Dakle, tuženom bi obzirom na postignuti uspjeh u postupku, a u skladu sa promjenama visine spora ukupno pripadao iznos od 1.514,28 KM na ime troškova postupka.

Troškovi su obračunati po Tarifi o nagradama i naknadama troškova za rad advokata u FBiH «Službene novine FBiH» 67/02.

Primjenom pravila o procesnom prebijanju sud je obavezao tuženog da naknadi tužiocu troškove u iznosu od 2.217,52 KM, što predstavlja pozitivnu razliku troškova na strani tužioca.

SUDIJA
Perić Mara

PRAVNA POUKA:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba Apelacionom sudu Brčko distrikta BiH u roku od 30 dana od dana prijema prepisa iste, a putem ovog suda.